

T. Rutowski

"Relativitätstheorie und kritischer Realismus", W. Büchel, "Philosophia Naturalis", T. 7 (1961), z. 1 : [recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 1/1, 273

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PHILOSOPHIA NATURALIS — czasopismo poświęcone zagadnieniom z filozofii przyrody, filozofii przyrodoznawstwa i historii przyrodoznawstwa.

Sprawozdania z tego czasopisma rozpoczynamy od omówienia tomu VII z. 1 (1961).

Spis treści:

Vorbemerkung des Herausgebers, (strona) 3. Büchel W. — *Relativitätstheorie und kritischer Realismus*· 4. Strombach W. — *Die Frage nach Wirklichkeit und Wesenheit des Anorganischen*· 37. Weischenk C. — *Das Bewusstsein als Messfühler*· 61. Brünning W. — *Das Universalproblem im Neupositivismus Moritz Schlicks*· 81. Buchbesprechungen: Henstenberg H. E. — *Philosophische Anthropologie* *P. Hossfeld)· 93. Stoffer H. — *Aufgabe und Gestaltung des Philosophie-Unterrichtes* *P. Hossfeld)· 105. Strolz W. — *Der vergessene Ursprung* *P. Hossfeld)· 109. Wisse R. — *Sinn und Sein. Ein philosophisches Symposium* *A. Seiffert)· 111.

O m ó w i e n i e:

Büchel W.

Relativitätstheorie und kritischer Realismus.

Autor stara się odróżnić treść fizykalną szczególnej teorii względności od treści filozoficznej. Treść filozoficzną konfrontuje z odpowiednimi koncepcjami niektórych dawnych i współczesnych filozofów przyrody.

Strombach W.

Die Frage nach Wirklichkeit und Wesenheit des Anorganischen

Autor w swojej pracy zajmuje się kwestią, jak odpowiedź fizyki w sprawie istoty materii wpływa na odpowiedź filozoficzną dotyczącą istoty bytów nieożywionych.

Pytania dotyczące istoty ognia, powietrza i t. p. nie są na terenie fizyki bezsensowne, lecz są pytaniami „granicznymi”. Poznając bowiem struktury i relacje zbliżamy się do poznania istoty bytów meteialnych. Fizyka współczesna dzięki swoim metodom badawczym, tworzy obecnie połowy obraz świata, w którym zaciera się różnica między energią i materią korpuskularną. Taki obraz świata domaga się — wg. autora — przebudowania filozoficznej nauki o substancjach. Przedmiotów materialnych nie należy traktować jako substancji kompletnych. Pojęcie substancji trzeba zachować dla całości świata. Taką substancją byłaby energia, która w sumie jest niezniszczalna. Energia — to ogólne podłoże wszystkich zjawisk — musi być pozaempiryczna, gdyż prawidłowość w świecie przyrody jest wyrażana językiem matematyczno-logicznym, a to postuluje istnienie rzeczywistości idealnej. Substancji, bytu pozaempirycznego, nie można więc utożsamiać z żadną konkretną formą energii. Trzeba przyjąć istnienie bytu pozaempirycznego, „czystą energię”. Taka czysta energia” otrzymuje akcydentalne określenia i w ten sposób tworzy się świat zjawisk. Jeśli przyjmie się stanowisko Szkoły Kopenhaskiej, to w takim obrazie świata człowiek byłby nie tylko obserwatorem, ale i współtwórcą zjawisk podległych prawidłowościom matematycznym.

T. Rutowski